

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1835. 10. Oktober.

41ma lappa.

„Pahr tahm skraidutu swaigsnehm,

kas itt retti un woi ar asti, woi ar bahrsdi, woi ar sprohgahm, woi wehl zittadi parahdahs.

Pirma nodakka.

Zeizet winnu, to Kungu, wiffas juhs sprohschas swaigsnes!

(Dahw. ds. 148, 3.)

Nu, brahli, juhs gan jau daschâ wakkarâ, kad tik debbes bija skaidra, ne tahl no taks swaigsnu tschuppas, ko sau; tohs greifus wahgus, paschi to a stitu swaigsni buhseet raudsijufchi, pahr kurreu, kâ muhsu 34ta lappa jums stahstija, jau fenn pee meera aisgahjis swaigsnu prattigs, Hallei ar wahrdu, preeksch wairak kâ fimts gaddeem effoht fluddinajis, ka ap scho paschu laiku parahdischotees. — Juhs, warr buht, tapatt kâ wiffi zitti laudis, kas taks dsikkakas swaigsnu sinnas ne proht, winnu eeraudsidami, galwu buhseet krattijufchi un gauschi brithnojschees, kâ zilwefi gan to warroht papreeksch sinnaht, kad swaigsne nahkschoht; bet pehz juhs tatschu lihds ar pascheem swaigsnu prattigeem, buhseet preezajuschees, dohmadami: „Luhf? sche zilwefu gudribu! kâ ta ar laiku aug! Zigi naw, tad tik pahr fauli un mehnesi un pahr tahdahm swaigsnehm, kas arween pee debbes stahw, sinnaja isrehkinaht, kad lezjoht un kad noereetejoht; taggad arr; jau proht isgudroht, kurrâ laikâ tahda retta swaigsne nahkschoht, kahda sch; astita.“ — Un teescham! preeks irr katram prahdigam un kristigam zilwefam, masdauds no Deewa wiffaugstakas gudribas dabbuht nojehgt un winna, ta Wiffu walbitaja, darbus apdohmaht; kâ arri Dahwids mums to apleezina, dseedadams: „Kungs, tu eepreezini manni ar taweem darbeem, es gawilefchu pahr tawu rohku darrifchanahm. Ak Kungs, zil leeli irr tawi darbi? tawas dohmas irr tohti dsikkas!“ „Kad es raugohs us tawu debbesi, tawu pirfstu darbu, to mehnesi un taks swaigsnes, kurras tu effi taifijis, tad es dohmaju: kas irr tas zilwef, ka tu winnu peeminni?“ (Dahw. ds. 92, 5. 6. un 8, 4. 5.) — Lai tad nu arri jums ne reebj, tē atkal masdauds dabbuht lassihht pahr swaigsnehm, ihpaschi pahr tahm miglainahm skraidutu swaigsnehm, ko Deews itt retti zittu starpâ leek atspihdeht.

Jau wezz=wezzds laikds zilwefi, galwas pazeldami us augfchu un taks tuhksstohschas swaigsnes eeraudsidami, gudri deesgan nopratte, ka taks ween deht

tahluma isffattotees tik masinas un spihdoht tik spurrainas, un ka turpretti gan katra tikpatt leela buhschoht, kà muhsu pafaule, un tà gluschi no wiffahm pufsehm appata, kà mums faule un pilna mehnes rahdahs. — Utradde zilweki arri jau fenn, ka ihsten effoht ischetradas swaigsnes: imâ kahrtâ tahdas, kas no weetas ne kustahs, kurras tapehz arri labbi par stahweju swaigsnehm warretu nosaukt un kurrahm saws pats gaischums irr, ar ko winnas tahs zittas, tumfchas, kas pee winnu walts peederr un weenâ gabbalâ rattiffi winnahm apkahrt ffreen, pa to pussi apspihd, kurra winnahm peegreesta. No tahdas sortes mums ta wiffstuhwaka un tadeht arri ta wiffspohschaka irr faule patte; jo schi, kautgan schkeet, ka rihtôs uslez, no weena debbes galla, pa deenu apkahrt teff lihd, ohtram gallam un waffarôs noreete, tatschu, kà gudri irr ismannijuschi, arween zeeti sawâ weetâ stahw un leef zittas masakas swaigsnes, lihd ar scho muhsu pafauli, rinku rinkôs few apkahrt tezzeht. — 2trâ kahrtâ tahdas, kurras tadeht, ka bes mitteschanas stahweju swaigsnehm rattiffi weenadâ ahtrumâ apkahrt teff, warr nosaukt par staigutu swaigsnehm, un kurras no few pascheem gan irr tumfchas, bet pa to pussi, kas winnu widdutajam paschâ laikâ peegreesta, no winna tà teff apspihdetas, ka neween turpatt wirfû gaischa deena irr, bet ka arri zittahm tumfchahm swaigsnehm pa ehnas pussi debbes pateek jo apswaigsnota. No schahs sortes irr muhsu pafaule jeb ta semme, kurrâ 24 stundas wajaga, weenreis pawiffam apgreestees, un gadda laiks un 6 stundas, to rinku ap fauli, sawu widdutaju, tezzeht. Deht tahluma mehns bes glahsehm no schahs sortes tik peez warran redseht, kas tâpatt kà ta semme un tahs peez zittas, ko tik ar glahsehm usgahje, pee schahs paschas faules walts peederr; prohti: masa un leela rihta-swaigsne, ta farkana, ta balta un ta bahla swaigsne. — 3schâ kahrtâ tahdas, kas, staiguteem itt kà par pawadneekeem un winneem arween apkahrt tezzedami, lihd ar winneem to leelu rinku ap fauli ffreen. Winnas no few paschahm arri irr tumfchas, kà tee staiguti; bet scheem jo tuhwaki buhdamas, teem pa naktim jo leelakas un jo spohschakas parahdahs, kad woi pa pussi, woi pa masaku daku faule winnas apspihd. Tahda irr mehnes, kas muhsu pafaulei par pawadneeku un daschâs naktis mums par brangu spihdehli. Zittai staiguta swaigsnei teff, kà ar glahsehm warr redseht, ischetri pawadneeki jeb mehnesis apkahrt, zittai atkal feschu un wehl zittai ir septimi; — un 4tâ kahrtâ tahdas swaigsnes, kas ne mas tà, kà tahs zittas ap fauli eedamas, drihs iddeen pee debbes uslez un noreete, bet itt retti mums rahdahs: tik, kad winnas to brihnum' garru un garschleeku zellu, ko tahl no faules aissfrehje, pa rinku jau nahk atpakat faules tuhwmâ, tè itt kà ar ahtrakeem sohleem winnai greeschahs apkahrt un tà atkal nosfreij tik leelâ tahlumâ, kur ir ar wiffassakahm glahsehm winnas ne warr panahkt. Mehns schahs nosauzam par ffraiduku swaigsnehm tapehz, ka winni ne mas tahdâ taifnâ un lihdjenâ rinku ap fauli teff, kà tee staiguti, bet brihscham ahtraki, brihscham lehnaki, brihscham tahl no faules, un brihscham atkal winnai tumu.

Zittakahrt nosauze schahs paschas rettas swaigsnes wiffas par asticham, bet kad atradde, ka zittahm aste pa brihscheem isgaisfe, zittahm starri tik ihfi bija,

ka wiinahn gluschi ka bahrsde stahweja, zittahn atkal aste un bahrsde kohpâ bija, zittahn no abbahm pussehñ garras gaischas stihpes kâ sprohgas farrajahs, zittahn gaischums kâ garschs, smalks galwas auts laidahs semmê, un wehl zittas kâ galwas ar fupleem matteem isfkattijahs: tad eefahze, wiinu tezzeschanas deht, wiinas nosaukt par sfraciduleem un pehz wiinu zittas dabbas par miglaihnam swaigsnehm.

Luhl' tē, kahdas daschadas schahs swaigsnes brissham rahdahs.

1ma bilde.

'tsch tē weena, kurrat aste un bahrsde kohpâ.

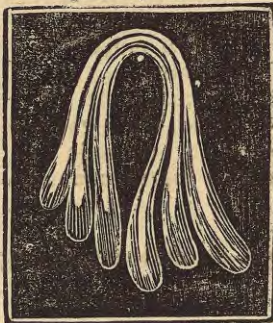
2tra bilde.

'tsch tē weena, kurrat gaischums kâ smalks galwas auts laidahs semmê.

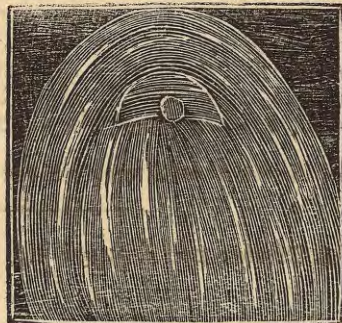
3fcha bilde.

'tsch tē weena, kurrat kâ sprohgas apfahrt.

4ta bilde.

Un 'tsch tē weena, kas kâ galwa ar fupleem matteem isfkattahs.

(Us preekschu wehl zitti wahrdi pahs sfraciduku swaigsnehm.)

14ta mihkla.

Ur rakstu-sihmi j mans wahrds tew rahda,
 Ko tewim ne buhs nemt par taifnibu;
 Ea leeta, fo tas parahd, arri tahda,
 Kas lautineem daschfahrt par lihgsnibu;
 Det laikam winsch tew ne fakka neneefu,
 Kas peederrahs un zilwekam par preefu.

Winsch daudsreis leets un zeets, bet dascha
 rohka
 Pee winna redsama, fo lehti lohka.

Kad sihme k schim wahrdam tiffe dohta,
 Ur kurras tas eefsch mescha paraddahs,
 Tad tam pa brihscheem irr ta fakka rohka,
 Ur fo ifgaddu semme puschfojahs;

Ur sihmi I tas peederr pee tahm leetahm,
 Kas, kad tu brauzi, sircam derrigas,
 Un kas, ka tewim sianams, weetu weetahm
 Gan lihkas, bet ne fur naw lunkainas.
 Ja tas, kam sihme k, ne fur ne buhtu,
 Schi leeta tew ne muhscham rohka kluhtu.
 B.

15ta mihkla.

Kas irraid, mihlais, tahda leeta,
 Ko ne grihb, kas to taifija?
 Un kahda gan ta mahjas-weeta,
 Kas winnai tappe nolikta!

Ne weens scho leetu nemm' preefsch sewis,
 Ea pirzejam naw derriga;
 Det tas, kam winsch to paschu dewis,
 Ne sinn, ka to tam wajjaga.
 B.

Sinna, jif naudas 8. Oktober-mehn. deenâ 1835 eefsch Rihges maksaja
 par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda.		Par	Maksaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	60	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	5	40
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	25	—	tabaka	1	—
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	70	—	fweefta	2	25
—	ausu	—	80	—	dseltes	—	65
—	sirnu	1	10	—	linnu, frohna	2	40
—	rupju rudsu-miltu	1	60	—	brakka	2	20
—	bihdeletu rudsu-miltu	2	—	—	kannepu	—	80
—	bihdeletu kweeschu-miltu	2	20	—	schkichtu appinu	2	—
—	meeschu-putrainu	1	90	—	neshkichtu jeb prezzes appinu	1	—
—	eefala	1	15	—	muzzu filku, eglu muzzâ	6	—
—	linnu-sehklas	3	40	—	lasdu muzzâ	6	25
—	kannepu-sehklas	1	50	—	smalkas fahls	3	90
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls	4	20
barrotu	wehrschtu gallu, pa pohdu	1	—	—	wahiti brandwihna, pussdegga	8	25
				—	divdegga	10	25

Weenu sudraba rubli warreja dabuht par 360½ kapeikeem warra naudas.

Lihds 8. Oktober pee Rihges irr atnahfusch 908 fuggi un aishbraufuschi 759.

Wrihw drikkcht. No juhramallas-gubbernementu augstas waldischanas pufes:

Dr. C. C. Napierky.